

PRZYKŁAD DOBREJ PRAKTYKI

Nazwa szkoły/placówki		Szkoła Podstawowa nr 4 im. prof. Władysława Szafera w Ełku		
Imię i nazwisko dyrektora szkoły/placówki		Wanda Wojnowska		
Adres Szkoły/placówki		19-300 Ełk, ul. Prof. Władysława Szafera 2		
Dane teleadresowe		tel. 877326050	fax. 877326050	e-mai: sp4@elk.edu.pl
Imię i nazwisko autora/ów dobrej praktyki		Wanda Wojnowska, Małgorzata Michoń, Barbara Dziuba, Beata Chmielewska, Joanna Kossakowska, Elżbieta Przybyłowska		
Typ szkoły/placówki		Szkoła podstawowa		
Zakres działań (odpowiednie zaznaczyć):	Edukacja			
	Wychowanie	Tak		
	Profilaktyka	Tak		
	Opieka			
	Organizacja i zarządzanie			
	Inne obszary (określić jakie)			
Temat działania: „Pozytywni w szkole” – opracowanie i wdrożenie programu pożądanych oddziaływań wychowawczych.				
Projekt realizowany w ramach rządowego programu na lata 2015-2018: BEZPIECZNA+				
Zasięg działania: szkoła, teren miasta Ełk				
Cele działania: <ul style="list-style-type: none"> - wykorzystanie nowego modelu oddziaływań wychowawczych opartego na strategii pozytywnych wzmocnień, - budowanie pozytywnego klimatu szkoły, - poprawa bezpieczeństwa uczniów w szkole i poza nią, - kształtowanie wybranych pożądanych zachowań na terenie szkoły: bezpieczne zachowania po dzwonku na lekcję, rozpoczynanie lekcji w przyjaznej atmosferze; odpowiedzialnego zachowania w różnych pomieszczeniach w szkole przez zdefiniowanie przeznaczenie tych pomieszczeń i własnej aktywności (odpowiedzialność i użyteczność), - podjęcie działań antydyskryminacyjnych, kształtowanie postaw szacunku dla odrębności, tolerancji i akceptacji, - integracja zespołów klasowych, - ćwiczenie umiejętności komunikacyjnych, - podniesienie kompetencji wychowawczych nauczycieli i rodziców. 				

Uzyskane efekty:

Realizacja projektu „Pozytywni w szkole” umożliwiła podjęcie wybranych jednolitych oddziaływań wychowawczych przez wszystkich nauczycieli. Było to możliwe dzięki opracowaniu określonych procedur, które realizowane były przez wszystkich nauczycieli w tym samym czasie wobec wszystkich uczniów.

Zastosowanie wyłącznie pozytywnych wzmocnień (najpierw w postaci żetonu BRAWO, a następnie komunikatu wzmacniającego) sprawiło, że uczniowie chętniej podporządkowywali się zasadom. Sprzyjały temu eksponowane w procesie wdrażania wartości, jakie osiągamy wspólnie. Np. ćwicząc zachowanie po dzwonku na lekcję podkreślaliśmy, że dobry początek daje szansę na osiągnięcie dobrych rezultatów. W ocenie nauczycieli zachowanie uczniów w zakresie ćwiczonych postaw uległo znacznej poprawie. Obserwacje również potwierdzają, że uczniowie reagują szybciej, chętniej podporządkowują się i wykonują polecenia. Potwierdzają to też ich wypowiedzi w audycjach radiowych „Szkoła na antenie”.

Wykorzystanie ekonomii żetonowej (punkty BRAWO) wobec całych zespołów, a następnie zespołowe podejmowanie decyzji i korzystanie z przywilejów dało uczniom poczucie, że wspólne działanie prowadzi do sukcesu, pozwoliło lepiej zintegrować zespoły klasowe. Wskazują na to wypowiedzi wychowawców oraz radość uczniów towarzysząca odbieraniu nagrody. Potwierdzają to też wypowiedzi uczniów w notatkach z działań: *„Atmosfera, która zapanowała w klasie, była bardzo spokojna oraz przyjemna. Mam nadzieję, że następny przywilej będzie równie przyjemny jak ten. Uczennica kl. 6b”, „To już kolejny rok, kiedy w naszej szkole funkcjonuje system pozytywnych wzmocnień i przynosi on pożądane efekty. Cały wieczór bardzo spodobał się uczniom, a ja mam nadzieję, że wkrótce, gdy uzbieramy potrzebną ilość punktów, ponownie będziemy mogli spędzić wieczór w szkole. Uczennica kl VB”, „Myślę, że każdy dobrze się bawił. Moim zdaniem jest to dobra nagroda za zebranie określonej liczby punktów "Brawo". Mam nadzieję na więcej takich klasowych wycieczek, podczas których możemy się integrować i miło spędzić wolny od lekcji czas. Uczeń kl. 6b”*

Udział w warsztatach i szkoleniach podniósł kompetencje wychowawcze nauczycieli i rodziców. Uczestnicy spotkań z dr Aleksandrą Karasowską bardzo pozytywnie wypowiadali się na temat szkoleń. Rodzice zadeklarowali chęć uczestniczenia w kolejnych spotkaniach, jeśli takie będą organizowane. Podczas szkoleń doskonalono m.in. umiejętności prowadzenia trudnych rozmów z dziećmi, analizowano mechanizmy powstawania zachowań agresywnych w różnych okresach rozwojowych, co pozwoliło lepiej zrozumieć przyczyny ich występowania.

Wprowadzanie procedury zachowań wobec przejawów agresji ukierunkowanych na uniknięcie konfrontacji zmniejszyło subiektywnie odczuwaną liczbę podobnych, wcześniej występujących sytuacji (procedura przygotowuje do samodzielnego radzenia sobie w sytuacjach trudnych, zmniejszyła się liczba uczniów tzw. „skarżących”, czyli natychmiast oczekujących interwencji dorosłych). Z obserwacji wynika że procedura ta czyni uczniów aktywnymi. Także nauczyciele przyswoili zasady stawiania pytań zachęcających uczniów do unikania konfliktu.

Działania wychowawcze (w klasach i podczas kampanii) przyczyniły się do budzenia wrażliwości uczniów na odrębność, ale też na przejawy dyskryminacji występujące w otoczeniu. Potwierdzają to wypowiedzi uczniów: *„Z zajęć z p. psycholog zapamiętałam, że dyskryminacja jest to nietolerancja”; „Nauczyłam się także jak unikać i potrafić zachować się w sytuacji, w której występuje dyskryminacja”; „W czasie zajęć musieliśmy pracować w grupach, dzięki temu bardziej się poznaliśmy. Moim zdaniem warsztat pomoże uczniom zapoznać się z innymi i zrozumieć, że brzydki, ładny, chudy czy gruby to nie ma znaczenia, jeśli chcemy znaleźć prawdziwą przyjaźń”; „To nie ma znaczenia także w sprawie pomocy – każdy kto jej potrzebuje powinien ją dostać bez względu na wiek, wygląd czy religię”; „Zajęcia bardzo mi się przydały i pomogły w zrozumieniu tolerancji”; „Można było nauczyć się postępowania z osobą dyskryminującą oraz jak nie dyskryminować osób z powodu ich wyglądu bądź zainteresowań”; „Myślę, że takie warsztaty mogłyby odbywać się częściej. Dzięki nim na pewno wszyscy będziemy bardziej tolerancyjni”; „Ja przestałam dyskryminować. Nawet nie zdawałam sobie sprawy, że dyskryminacja to np. nieakceptowanie osoby ze względu na jej wygląd”.*

Wnioski z realizacji:

Projekt „Pozytywni w szkole” realizowany w ramach rządowego programu „Bezpieczna+” realizowany był zgodnie z założeniami z wszystkimi uczniami i nauczycielami. Do współpracy pozyskaliśmy też lokalnych partnerów, a uzyskane dofinansowanie umożliwiło m.in. organizację szkoleń z udziałem rodziców.

Realizacja projektu w części przewidzianej na okres X-XII 2015 zakończyła się sukcesem. Wszystkie cele zostały osiągnięte. Działania odbywały się zgodnie z terminarzem. Zarówno nauczyciele, jak i uczniowie i ich rodzice świadomi byli prowadzonych działań i wykazywali zrozumienie i poparcie. Zaproponowane pozytywne wzmocnienia z wykorzystaniem elementów ekonomii żetonowej okazały się skuteczne w integracji zespołów klasowych wokół ćwiczonych zachowań.

W efekcie przeprowadzonej ewaluacji ustalono, że program pozytywnych wzmocnień wzmacnia w uczniach pożądane zachowania, uczy porządku, właściwych postaw i dyscyplinuje do stawania się coraz lepszym. Zbiorowa realizacja programu sprzyja wyrabianiu systematyczności. Kształtuje poczucie odpowiedzialności za własne działania, ale też uczy współodpowiedzialności i integruje zespoły klasowe dzięki wprowadzonym przywilejom. Program realizowany jest efektywnie w przyjaznej atmosferze i motywuje uczniów do podporządkowywania się zasadom. W ocenie wychowawców uczniowie chętniej podejmują zaproponowane działania, jeśli towarzyszy im nagroda (nie negatywna konsekwencja). Nauczyciele zwracają też uwagę, że wdrożenie programu pomaga uczniom radzić sobie z sytuacją przemocy. Uczy dzieci sposobu obrony swojej osoby przed agresją i korzystania z pomocy dorosłych.

W efekcie refleksji nad przydatnością programu nauczyciele zwrócili uwagę, że jego realizacja wzbogaciła warsztat pracy nauczyciela w metody eliminujące niewłaściwe zachowania uczniów, które nie budzą oporu uczniów. Wzrosły kompetencje wychowawcze nauczycieli. Wszyscy zgodnie deklarują potrzebę kontynuacji działań.

Realizacja projektu uświadomiła nam, że wychowanie rozumiane jako kształcenie pożądanych zachowań, tak samo jak czytanie i pisanie, wymaga ćwiczenia. W ocenie nauczycieli program przynosi pożądane rezultaty. Zamierzamy w przyszłości kontynuować podjęte działania korzystając ze zgromadzonych doświadczeń.

Strona WWW szkoły z prezentacją dobrej praktyki: www.sp4.elk.edu.pl